

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. XIV. Exitialem mortem esse aliquorum peccatorum pnam: medium
verò diuinæ Vocationis ad aliorum conuersionem: Deique iudicia in
huiusmodi varijs euentis valdè esse occulta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

CAPVT XIV.

EXITIALEM MORTEM ESSE ALIQVORVM

peccatorum pœnam, medium verò diuine Vocationis
ad aliorum conuersionem: Deiq; iudicia in
huiusmodi varijs euentis valde
esse occulta.

DEO est infinita magni nostri Dei sapientia, adeoque pro-
uidentia eius admirabilis: vt eiusdem ordinis medijs noue-
rit, possit, velitque plures fines consequi; fierique variorum
euentuum compos; & (vt vulgò dicitur) eadem operâ mul-
ta perficere. Nam vno tribulationum, aduersitatumque ictu,
nunc multos rebelles peccatores occidit in pœnam grauium eorum scelerum;
nunc plurima mactat peccata, vt gratiæ vitam ipsis peccatoribus largiatur:
& ita nonnunquam sua dirigit consilia; vt paucos occidens, viu-
at plurimos, qui aliorum supplicio territi, ad se ipsos redeunt, ac de
suis peccatis dolent, & penitentiam agunt. Quamobrem loquens cum
populo suo dixit per Amos Prophetam: *a Nunquid cadet auis in laqueum
terre absque aucupe? nunquid auferetur laqueus de terra, antequam quid cape-
rit? si clangit tuba in ciuitate, & populus non expauescet? si erit malum, siue pœna
& afflictio, in Ciuitate, quod Dominus non fecerit?* Quasi aperte dixerit:
quemadmodum laquei non casu aliquo ponuntur in terra; sed industria
& consilio prudentis aucupis illos in loco & tempore, vbi opus est, collo-
cantis, ad aues aut feras, quas capit, capiendas: ita aduersitates, & tribulatio-
nes generales, aut particulares non casualiquo eueniunt; sed à prouiden-
tia Dei ita disponuntur ad capiendos homines, qui auium instar, iuxta fal-
sam carnis libertatem, vitam suam instituerere volunt; & ambitione ac su-
perbia sua altissimè volare; & ferarum instar nolunt legis Dei iugo se
subijcere; sed contra suum proximum crudeliter agunt. In qua directione
& consilio adeò est Dominus noster strenuus & constans, vt donec ca-
piat quem quarit, laqueum non auferat; sed illaqueet, vinculisque se-
uera iustitiæ rebelles constringat. eos verò, qui huiusmodi aliorum sup-
plicijs perterriti, peccatorum suorum penitentiam habent, misericor-
diæ vinculis liget: ita vt eadem omninò aduersa sint iræ laquei in quos-
dam, qui in eis omninò pereunt, misericordiæ verò vincula in alios, qui
ex alieno malo ad proprij sui periculi cognitionem deducuntur. Et quæ ad-
modum dum clangit tuba in ciuitate, omnes timent, & in locum tutam
se recipiunt: ita etiam cum DEVS insignes peccatores repentina morte,
alijque

a Amos 3.5.

Tribulatio
à Deo diri-
gitur.

b Luc. 19. 7.

alijsque aduersis euentibus punit, tuba quodammodo clangit in reliquos omnes; quos ita terrendo vocat, & ad pœnitentiam peragendam inuitat, si velint similem iram euadere. Ita Christus Seruator noster quibusdam referentibus ipsi, quod Pilatus quosdam Galilæos, dum sua Sacrificia offerret, decollasset, dixit: *b putatis quod si Galilæi præ omnibus Galilæis peccatores fuerint, quia talia passi sunt? Non, dico vobis: sed nisi pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. sicut illi decem & octo, super quos cecidit turris in Siloe, & occidit eos: putatis, quia & ipsi debitores fuerint præter omnes homines habitantes in Ierusalem? Non, dico vobis: sed vt intelligatis, quod si pœnitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis, quasi dixerit: Infelix horum hominum mors non propterea præcipue illis euenit, quod maximi essent totius Galilææ, ac Iudææ peccatores; sed quod essent peccatores: id enim sufficit. quamobrem, si & vos peccatores estis, ex pœna alijs illata cautiore euadere studete, vobis persuadens, infelicem hanc illorum mortem, vocem esse Dei ad pœnitentiam vos vocantis, & inuitantis; ne similis pœna, qua nunc verè digni estis, vobis contingat. Accedamus itaque ac demisce, vt par est, in profundam occultorum Dei iudiciorum abyssum ingrediamur, quæ prædictis verbis insinuantur; & vtilitatis capiendæ causa attendamus: quem ordinem in his peccatoribus puniendis seruet: vt iustissimè quosdam ob sua peccata puniat; alios verò misericorditer vocet, vt ea dimittant.*

§. 1. *Iudicia Dei elucere in morte, aut vocatione variorum peccatorum.*

Ruth. 1.

ADITVM in hanc abyssum, aptumque fundamentum nobis præbet SACRA RUTH historia, dum refert: *abuisse hominem de Bethlehem Iudææ vt peregrinaretur in regione Moabitide cum vxore sua ac duobus liberis, eo animo vt breui aliquo tempore illic manentes, postmodum in patriam suam reuerterentur, quorum tribus aliter accidit: nam illic mortui sunt. Primus omnium obiit Elimelech senex, illiusque familiæ caput: nec tamen reliqui propterea in patriam redierunt. nam post annos decem mortui sunt in flore ætatis suæ vterque filius: cum ibi Moabitidas vxores duxissent. Sed tandem NOEMI videns se viduam, & solam absque filijs & marito, afflictam actremens statuit redire in Bethleem, vnde exiuerat. Hoc totum magnis arcanis & mysterijs ad nostrum institutum aptis est plenum, vt enim ait Sanctus Gregorius: non est in Scriptura sacra inusitatum, vt vna eademque persona in factis suis hinc referat, quid peccatores faciant contra Deum; inde verò significet, quid faciat DEVS erga peccatores. Quemadmodum Ionas, vt supra est dictum, refert peccatores, qui Deum fugientes, incidunt in mare tribulationum; sed idem tamen figura fuit Christi nostri Seruatoris,*

Lib. 3. Mor.
c. 16. exen.
Mo Davidis.
Vria, &
Berfabee.

ris,

ris, qui, vt nos à peccatis nostris eriperet, iuitinidem mare tribulationum proiectus.

INCIPIENTES itaque mysteria hæc euoluere, inueniemus, quamuis peccatores vera fide carentes, vitam suã in misera sua Moab, & regionibus infortunatis, in facibus vitiorum suorum ita hæreant & conquiescãt, vt per totam vitam in eis manere velint: at qui fidem habent, aut eius aliquod lumẽ, non statuunt discedere à congregatione Iustorum, & ad peccatorum partes transire, quasi ex instituto & animi decreto eorum conciuies esse velint; sed vt peregrinentur, & quasi obiter transcant, hærentes scilicet non nihil in suis vitiis, vt suo palato & appetitioni morẽ gerant; sed statuentes ea ante mortẽ deferere, confidentes diuinæ misericordiæ, quod tunc per penitentiam ad Iustorum statum & vitam, à quibus discesserant, conuertri velint. Ad eum modum, quo multi horum temporum hæretici & politici dicere consueuerunt: Sectam suam esse ad viuendũ commodam; Catholicam verò Ecclesiam, bonam esse ad moriendũ: optantes quemadmodũ impius Balaã *a mori morte Iustorum*: sed vitã peccatorum ducere, & frui cũ improbis in hoc sæculo, paradiso voluptatum sensu; sed cũ iustis postea frui etiam paradiso cœlestiũ deliciarũ, sed iustis Dei iudiciis eueniteis, quod *Elimelech* & duobus eius filiis in figura euenit, vt subitò, & nõ cogitantibus mors superueniat in loco & statu, quem ad maiore suã vitæ partẽ transigendã elegerant, & *moriantur in peccatis suis*. Hoc est enim in more, & lege ordinaria constitutum, quod qui malè viuunt, malè moriuntur. nec dignus is est, vt ad locum securum Sanctæ Bethlehẽm reuertatur ad moriendũ, qui ex ea voluit exire, vt cum salutis periculo in regione Moab habitaret: sed potius ei competet tremenda illa Ieremiæ sententia dicentis; *e plangue eum, qui egreditur; quia non reuertetur ultra, nec videbit terram natiuitatis suæ*. hic bene collocantur lacrymæ: si enim à Deo discedis, & eius Ecclesia, aut e terra viuentium, vbi natus fuisti in esse gratiæ, fortè vtramq; mortem obibis, temporalem & æternam; nec reuerteris ad felicem patriam, quam contempsisti. Attende, quod si semel figas pedem in regione vitiorum, fortè illaqueaberis, reque expones periculo & occasione ea nunquã deserendi. Quemadmodum duo hi fratres, qui ingressi tanquam peregrini in regionem Moab, duxerunt in ea uxores: & sic tales egerunt radices, vt permãserint tota vita, donec eos mors occupauit, quam obrem ne existimes tibi licere, aut tutum fore, in eo statu viuere, in quo non velles mori: nec prudentis est, vel ad vnum diem in eo loco hære, in quo nolles morte præueniri: fortè enim dies ille vltimus erit vitæ; aut initium, sine fine, & remedio in peccato perseverandi: & volens duplicem habere paradysum, vtrumque simul amittes. Quemadmodum infelix Balaã amisit d' gladio interfectus cum reliquis peccatoribus, quo-

I.

a Num. 23.

I.

b Ioan. 8.

21. 24.

c Ier. 22. 10.

Num. 31. 8

e Apoc. 2. 16

f Eccl. 5. 6.

Vindicta
Dei incipit
a maioribus

g Ezech. 9. 6

h i. Pet. 4.

17.

i Num. 16.

26.

k Apoc. 19.

20.

Nec tamen in huiusmodi euentibus deest interdum diuina misericordiarum vitam fuerat secutus, quem Balaam si tu fueris imitatus, contra te clamat horribilis illa ac tremenda vox Christi Seruatoris in omnes imitatores Balaam: e age penitentiam, si quo minus, veniem tibi cito, & pugnabo contra te in gladio oris mei; imperando scilicet, vt vita tibi adimatur, qui noluit mea misericordia vt. Quae minae, vt tunc erunt seuerissimae, ita nunc sunt vox dulcissima ac beneuola Dei, te ad penitentiam vocantis priusquam eius iustitia in ira & furore suo castiget: f Ne dicas (vt ait Sapiens) miseratio Domini magna est: multitudinis peccatorum meorum miserabitur: misericordia enim & ira à Deo cito proxima, & in peccatores respicit ira illius. non tardes conuerti ad Dominum & ne differas de die in diem. subito enim ueniet ira illius. misericordia enim Dei non debet esse pallium, quo se peccatores tegant, vt in suis peccatis perseverent; sed vt illa cito deferant.

Hinc licebit progredi ad perpendenda Dei iudicia; & qua ratione supplicia sua incipiat ab ijs peccatoribus, qui ob antiquitatem, dignitatem, aut officium tenentur, quemadmodum *Elimelech*, esse meliores: quorum peccata scandalo sunt alijs, & secum afferunt maiorem in Deum ingratitude, & maius in proximum detrimentum, ac propterea pena & supplicium, quod illis inferitur, timere facit minores, estq; clamor quidam & admonitio, vt couertantur. si enim iustitia diuina maioribus non parcat; nec minoribus parcat. & si altissimam & profundè radicatam arborè iubet abscindi: facilius paruum & teneram euellit. Quamobrem cum Deus mitteret sex viros habentes instrumeta & vasa interitus in manibus suis, vt percuterent habitantes in Ierusalem. dixit eis: g à sanctuario meo incipite, aut (vt LXX. verterunt) incipite à sanctis meis, illis videlicet, qui ratione status sui Sacerdotalis deberent esse primi in sanctitate; erant verò primi in iniquitate. Nam, vt S. Hieronymus. notat digni erant hi, qui primi punirentur; eò quod occasione peccandi populo dedissent. & (vt S. Petrus dixit) iudicium incipit à domo Dei; vt vitio sumatur de ijs, qui in ea viuentes, sunt alijs scandalo: & sic reliquis incutiat metus, & permoueantur ad penitentiam; cautiore effecti ex pena illis illata, quos vt superiores, & quasi capita sua habebant: & qui culpae initium dederunt, sint quoque primi in subeunda pena. Ita enim i *Dathan & Abiron*, qui populum Dei conturbauerant, puniti sunt horrenda & infelicissima morte, aperiens scilicet terra os suum, eosq; deglutiente, vt viuentes descenderent in infernum, & post eos ignis interfecit ducentos quinquaginta viros, qui à partibus ipsorum steterant. Idem eueniet Antichristo eiusque Pseudoprophete de quibus S. Ioannes, quod k *vini misi sunt in stagnum ignis ardentis sulphure, & ceteri*, qui illos fuerant secuti occisi sunt in gladio. Nā extraordinaria Maiorum delicto extraordinarijs quoque horrendisq; mortibus punienda sunt, vt minores & inferiores coërceant.

dis, qua horum iudiciorum feueritatem in aliquibus temperet; ne, qui uolent ad eam recurrere, desperent. Nam etsi moriatur *Elimelech*: at *Noemi*, et si aliqua ex parte punita, non tamen moritur: sed per illatam ei poenam ad propriam reducit patriam. Nam ex duobus in eadem peccata lapsis permittit Deus alteri mori ac perire; alterum uero eisdem poenis tactum dirigit, ut conuertatur. Quem enim non ducant in admiratione diuersi euentus ditorum priorum Regum Israel, *Saulis* ac *Dauidis*? uterque enim fuit iustus in initio; uterque in graui peccata lapsus; cum totius regni sui scandalo: ueterque etiam propter ea punitus: Sed contrariis omnino euentibus. Nam *Saul* etiam iustus punitus, nullum tamen ex poena fructum accepit: sed in peccato suo obstinate permanens, miserrime perit: in *Dauid* autem etiam punitus, locum inuenit poenitentiae; ex poena accepta faciens remedium culpa. Sed quid dicam de duobus aliis Regibus, qui ualde magni fuerunt peccatores? *Pharaone* scilicet ac *Nabuchodonosor*, utroque in populum Dei crudeliter tyranno; & utroque punito magnis plagis, ut conuerteretur sed diuerso plane euentu. Nam n. *Pharao* pertinax in suo peccato, poena deterior factus, miserrime aquis *maris rubri* submersus, extinctus est: o *Nabuchodonosor* autem, postquam per septem annos cum *bejais* & *feris* suam quasi bos comedens habitasset, aliis seruis benedixit, & uiuentem in sempiternum glorificauit, & sic ad honorem regni decoremque rediit. Primus fuit imago irae diuinae, ad rebelles deterrēdos: posterior diuinae misericordiae, ad spem & fiduciam eorum, qui se Deo subiiciunt, ac prosternunt. Supplex ergo *DEVM D. N.* ora p. ne (ut ait *Dauid*) in furore suo te arguat: nec in ira corripiat, absque misericordia, quae percutiens te plaga, quam *Ieremias* inimicem appellat & castigatione crudeli, quae (ut *S. Hierony.* adnotat) non tendit sicut plaga patris ad sanandum & condonandum; sed sicut vulnus inimici ad occidendum & condemnandum. Cum igitur Dei plagae soleant a patrio amore inchoare, utere eis in tuum commodum, antequam plaga inimici feriat, quae nullum admittit remedium.

§. 2. *Iudicia Dei in eiusdem peccati complices, quos autem uocat aut perdit.*

SEPE non sufficiunt supplicia Maioribus illata, ut Minores emendentur, etiam si longum tempus *DEVS* ad poenitendum concedat; donec magis perspecta eorum pertinacia, eadem eos inuoluit poena. Decem annos expectauit *DEVS* filios *Elimelech* post mortem Patris: qui cum non redirent in *Bethlehē*, mortui sunt tandem in regione *Moab*. ut intelligeres, quod nisi prima admonitione ex alieno damno prudentior & cautior fias: cum minime cogitas, illud senties in te ipso. Huic rei fide facit *Pharao* cum seruis suis, quorum pertinaciam in retinendis *Israelitis* in captiuitate puniuit *Dominus*, & percutiens in ea nocte omne primogenitum in terra *Aegypti*. a primo-

Tribulatio-
nis dispar e-
uentus

1. Reg. 15.

24. & c. 24.

6.

m. 2. Reg. 12.

13.

n. Exod. 14.

2.

o. Daniel.

4. 30. 31.

p. Psal. 6. 2.

q. Ierem. 30.

14.

Ruth. 1. 4.

Exod. 12.

2.

gentio Pharaonis vsq; ad primogenitum captiuæ, quæ erat in carcere, & omne primogenitum iumentorum. Quæ plaga ad eod fuit Pharaoni cunctæque Ægypto grauis & horribilis, vt præ mortis metu, etiam in ipsa nocte vocatis Moysi & Aaron Pharao dixerit: *surgite & egredimini à populo meo; vegebantq; Ægypti populum de terra exire velociter, dicentes: omnes moriemur: vix autem lacrymas ex morte primogenitorum ortas exterferant, cum omnimetu, quo perculsi fuerant, deposito, eos pœnituit facti ac dimissionis: & exeutes omnes simul, vt discedentes retinerent, ac reuocarent, inciderunt in manus mortis: submersi enim fuerunt in aquis maris rubri, ita vt nec vnus quidẽ superferret ex eis. O mors, quam amara est memoria tua in hominibus huius nãdi! qui videntes, te è medio tollere alios præcipue sibi coniunctos, statim contremiscunt, diuinæque vocationi aures præbere incipiunt, editis doloris peccatorum signis: sed mox atque è conspectu & oculis ipsorum abscedis, etiam ex corde te expellunt: & eadem festinatione, qua vitæ emendationem cœperunt; pergunt in suis peccatis & vita praua. Sed licet ipsi mortis obliuiscantur; non tamen ipsa eorum obliuiscitur: sed qua festinatione ipsi sequitur prauas suas propensiones & appetitiones, eadẽ sequitur mors ipsorum gressus, donec repente & minime cogitantes allequatur; marique ingentium laborum & afflictionum eos submergat. quæ afflictiones multo maiores grauioresque esse solent, propterea quod ex aliorum morte non sunt redditi cautiore. maiori enim supplicio dignus est, qui non fit ex alieno cautior, iuxta sententiam illius homicidæ, qui dixit: *b septuaginta vltio dabitur de Cain: de Lamech vero, qui hoc sciens, non est factus cautior, sed virum occidit, dabitur septuagies septies.**

Tandem
ultior ferit
Deus.

b Gen. 4. 24

c Exod. 34.

16.

Deut. 7. 3.

2. Est. 3. 1.

d Job. 41. 6.

SED quodnam mysterium in eo latet, quod vtique frater, filij Elimelech simul sint mortui in regione Moab, vbi vtique; vxorem duxerat contra præceptum legis prohibentis, *e vxorem accipere de filiabus Moab?* Quid item sibi vult, quod Pharao & eius exercitus simul fuerint aquis maris suffocati; omnesq; eadẽ pœnã puniti, eod quod communi decreto & voluntate eandẽ culpam admiserunt? sine dubio hoc indicat nobis occulta Dei iudicia. quod scilicet repentina interdum morte Deus puniat eos, qui conspirant in aliquod scelus; & simul ad resistendum diuinæ vocationi, ne conspirationem illam & voluntatum coniunctionem, in eodem peccato manendi, deponant. Nulli enim sunt detestabiliore peccatores ijs, qui ita secum paciuntur, seq; mutuo adiuuant ad mala quæ intendunt, vt in eis excellant. propterea enim D.N.S. Job dixit de Leviathan, quod *d corpus illius esset quasi scuta fusilia, compactum squamis seprementibus, & vna vni ita coniunctis, vt ne spiraculum quidem incedat per eas: & membra carniũ eius ita coherentia sibi, vt etiam si mirantur contra eum fulmina de Cælo, pœnetrare tamẽ non possint: cor enim eius induratur tanquam lapis; & stringitur quasi malleatoris incus.*

Quæ sunt squamæ, & quæ carnes Leviathan, nisi peccatores illi, qui Dæmonis partes, consiliaque sequuntur? Alij enim apertè & manifestè cum sequuntur, qui per squamas significantur; Alij occultè & dissimulantes tanquam hypocrita, qui indicantur per carnes cute coopertas. Vtrique enim horum diligentem dant operam, vt simul perficiant: quæ sibi ardent & placent: quemadmodum illi inter se conuenerant; qui post diluuium decreuerunt turrim & ciuitatem Babel construere, e VENITE, dicebant, *faciamus nobis ciuitatem & turrim, cuius culmen pertingat ad cælum.* Hanc conspirationem, ait S. Gregorius, esse perniciosissimam: eò quòd valde corroboret, animosque addat, ad mala perficienda, quæ volunt. Ex quo sex ingentia damna illis oriuntur, quæ in prædictis verbis de Leviathan insinuantur. *Primum*, pertinacia; eò scilicet incorrigibilior in suis peccatis, quòd illi magis sunt ad ea perficienda concordēs. *Secundum* quòd se mutuo defendant & excusent. *Tertium*, quòd simul conueniant ad resistendum cuiunque volenti eos abinuicem destingere ac separare. *Quartum*, quòd eorum cor tanquam lapis & ferrum ita induretur, vt nulla respiratio ab eo prodeat orationum & bonorum desideriorum. *Quintum*, quòd non admittant cœlestes inspirationes, etiamsi vehementes sint, & tanquàm fulmina efficaces. *Sextum*, quòd quamuis alicuius plagæ ictus eos tangat, nullum tamen signum, aut vestigium imprimit: potius plagis & pœnis obdurescunt magis, ad instar incudis malleatoris, quæ continuis ictibus magis indurescit. Propter quæ omnia solet Iustitia diuina quasi vno ictu, vita priuare eos, qui hoc modo ad mala facienda in vnum conspirarunt. Quemadmodum euenit summo Sacerdoti Heli & duobus eius filijs, de quibus prædixit quidam Propheta, quod *in die vno morerentur ambo*: quòd essent in pœna socij, quemadmodum fuerunt in culpa. Et *g Angelus Domini percussit in vna nocte in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia hominũ*, de quibus dixit Nahum, quod *g sicut spine se inuicem complectuntur*, quæ, igne concepto, vehementius ardent. Et Ecclesiasticus *h supra collecta synagoga peccantium; & consummatio illorum flamma ignis.* Non tamen semper ira Dei huiusmodi furore ac seueritate vitur cum omnibus peccati complicibus; sed nonnunquam consueta sua misericordia, per infelicem mortem aliquorum, alios vocat ad conuersionem, quam per dissolutionem iniquæ societis & concordie, qua erant coniuncti, reddit faciliorem. Nam qui ita coniuncti perstitissent in suis vitijs & peccatis; tandem illa deserunt, cum solos se vident socijs sublatis. quemadmodum *Noëmi*, si vir & filij eius vixissent, mansisset in regione Moab: cum autem se illis spoliata videret, surrexit, vt exiens ex regione, in qua illi extincti fuerant, *in patriam pergeret*, ne & ipsa extra eam moreretur.

Squamæ &
carnes Leui-
athan.

Gen. 11. 4
Lib. 33.
Mor. 6. 24.
& lib. 34.
c. 4.

Sex damna
conspiratio-
num.

1. Reg. 2.
4.
3. 4. Reg. 19
5.

h Eccl. 21.
10.

i Ruth. 1.
20.

Peccata no-
stra sunt;
Conuersio
est Dei.

k Ose. 13. 9.

l Luc. 15. 93.

Amara
purgant.

m Cant. 1. 5.

HANC vocationis rationem ipsamet *Noëmi*, postquam in patriam re-
diisset, insinuauit, dicens mulieribus Bethlehemitis: *in e vocatis me Noë-
MI, id est pulchram: sed vocate me Mara, id est amaram: quia amaritudine
valde repleuit me Omnipotens. egressa sum plena; & vacuam reduxit me Domi-
nus.* quasi diceret: cum ex hac ciuitate egrederer bonis temporalibus abun-
dabam: quia virum & filios, pulchritudinem & bona temporalia habe-
bam: Sed Dominus his omnibus ob mea peccata spoliata, reduxit, vt,
contristatam ac solam me videns inter peccatores regionis Moab, redirem
in ciuitatem Bethlehem, ad vitam meam inter iustos ducendam. Valde
verò mysticè sibi ipsi tribuit exitum ex Bethlech; Deo verò in eandem
reditum: non enim dicit egressa sum plena, & redij vacua; sed, *egressa sum,
& reduxit me Dominus.* vt sic intelligamus, nostrum esse, quod peccemus;
& à libero nostro arbitrio solo prouenire, vt à DEO, eiusque Ecclesia,
& Iustorum congregatione recedamus; accedamus verò ad partes & con-
fortia peccatorum: Conuersio tamen reditusque in locum sanctum, ac
Iustorum consortium, quos deserueramus, prouenit nobis à DEO, e-
iusque gratia, per sanctæ suæ vocationis virtutem. Quod ipsum distinctius
ipse Dominus dixit per Prophetam Osee: *k perditio est tua Israel: tan-
tummodo in me auxilium tuum.* Ego, ego, inquam, miser sum, qui ex cæle-
stis Patris mei domo egressus sum, & peregre *profectus in regionem longi-
quam,* quia ita volui: si enim ego non voluisssem, non me cælestis Pater re-
pulisset: sed non potuisssem tamen per solam meam voluntatem ad illum
redire, nisi ille vocasset, & ad redeundum auxilium dedisset, ac dedu-
xisset. Sed quomodo egressus sum? & quomodo me reduxit? egressus
sum, quia bonis temporalibus abundabam, quibus superbia mea, cupidita-
tes, carnisque voluptates fouebantur: quæ, vt DEI domum desererem,
& in tabernaculis peccatorum habitarem impulerunt, DEVS verò his bo-
nis me spolians, morteque puniens eos, qui mihi fauebant, vacuum me
reduxit: vt harum plagarum metus, totque laborum & miseriarum affli-
ctio, & calamitas me compelleret redire ad locum, vbi prius eram. Quam-
obrem ne vocetis animam meam *Noëmi* siue pulchram, sed *Mara* siue ama-
ram: Dominus enim tribulationum amaritudine valde illam repleuit, vt
penitentia lacrymarumque amaritudine, culparum mearum maculas e-
lucem. Exulta itaque o anima mea: quia nunquam ad eod pulchra fuisti
atque iam; cum hac amaritudine es repleta. cordis enim amaritudo, culpa-
ritatem excludit; reddit verò gratia pulchritudinem. Si abstulit tibi
DEVS corporis pulchritudinem, qua te ad peccata impellebat: id fecit,
vt pulchritudinem spiritus cum magna donorum suorum abundantia tibi
largiretur. Scriptum est enim: *m Nigra sum, sed formosa, filia Ierusalem: ni-*

gra si-

gra sicuti: *bernaculo Cedar*, ob tribulationes, quibus affligor; sed pulchra sicuti *pelles Salomonis*, ob ingentes gratias & virtutes, quæ inde mihi proueniunt. O sol iustitiæ, decolora me, & ex peccatorum meorum dolore, amaritudine reple: ut amissam propter eam, gratia pulchritudinem recipiam, Amen.

§. 3. *Deus occultis suis Iudicijs peccatores aliquos in flore ætatis punit ut sic alios vocet.*

AD HVC superest quod in his diuinis Iudicijs profundius perpendamus: non enim casu aliquo filij *Elimelech* in ætatis suæ flore, post senem patrem, sed etiam ante senem matrem mortui sunt: significatur enim nobis, omnes siue iuuenes, siue senes timere cauteque viuere debere: eod quod ira DEI, ipsaque mors nunc prius senes aggrediatur; nunc iuuenes: ut & senes ex morte iuuenum cautiorez fiant; & similiter iuuenes morte senum; & alij denique ex aliorum morte. Nam, ut ait Salomon, *sicut pisces capiuntur hamo, & sicut aues laqueo comprehenduntur: sic capiuntur homines in tempore malo*, hoc est in die mortis; quæ mala & amara est peccatoribus imparatis, & subito morientibus: quos veluti hamo capit, cum illi delectationum sensualium escis maxime oblectantur. Et quemadmodum *sa pe pisces auesque minores prius capiuntur, quam magna: ita iuuenes solent non raro mori ante quam senes, ita eorum peccatis exigentibus*, propter quæ (ut Amos Propheta dixit) *b occidit sol in meridie, & tenebre scit terra in die luminis*: quia mors in ætates flore, & in vitæ medio eos capit, & quando sol luxque prosperitatum huius mundi, quam poterant altissime & felicissime incedebant: tunc ipse sol occidit, prosperitas euanescit, marcescit pulchritudo, luxque in tenebras, & vita in mortem commutatur.

Nihil enim Deus facit hæc omnia mundi magnalia, cum sub illis latent plurimæ culpæ. Ad idem facit quod idem Propheta mortem comparat *hastæ prælongæ, c. vncinum habenti ferreum, cuius est vsus ad fructus arborum decutiendos*, quo non solum fructus decutiuntur ex infimis ramis, qui manu carpi poterant; sed etiam qui in supremis, quo non poterat attingere manus: Mors enim æque facile diuites decutit atque pauperes; sanos fortesque ac robustos, atque debiles & valetudinarios; & iuuenes qui sibi longam vitam pollicentur, atque senes, qui vnum iam pedem videntur habere in sepulchro. Et ob eam causam Propheta vsus hic est voce Hebræa significante autumnalem fructum, maturum iam ut decerpatur: sic insinuans, peruenisse iam tempus, quo mortis vncinus inuaderet peccatores: eod quod ipsorum peccata maturos satis eos reddidissent, ut antè tempus decerpi possent. Quod spectat sententia Ecclesiasticis: *d ne impiè agas multum, ne moriaris in tempore non tuo: & illa Dauidis:*

dis:e

I.

Mors peccatorum accelerata.

a Eccl. 9. 12.

b Amos 8. 9.

c. 8. 1.

Mors hastæ prælongæ.

Vide Riber.

d Eccl. 7. 13.

e Psal. 54.
24.

2.

Aeternitas.

e Psal. 89-4

Vita brevis.
106.

e Sapi. 5-15

e Matt. 21.
29.

e Mar. 11.
20.

Christianus
semper de-
bet operari.

dis: e viri doloſi non dimidiabunt dies ſuos: quali diceretur: cum tanto deſiderio vitæ longioris tenearis, deſine peccare. peccata enim eius filium abſcindunt; & cum ipſa ſit ex ſe brevis, eam efficiunt breuiorem; eò quòd Dei Iuſtitia in pœnam, illam abbreviet.

DECIM tantum annis, ait Scriptura, vtrumque fratrem vixiſſe in regione Moab, fruentes eius vbertate, & coniugij voluptatibus; & ſtatim mortuos eſſe. Quid autem ſunt decem anni, ſi cum aeternitate conferantur? ſiquidem Propheta Regius teſtatur: *ſ mille annos ante oculos Dei tanquam diem heſternam eſſe, quæ præterit.* O quàm eſt tota ipſa vita brevis; ſi cum aeterna comparetur! quamvis enim longiſſima aliaſ videatur; vix tamen inceperit, cum quaſi pro expedita haberi poteſt. Et quid eſt *Mabalon & Chelion* (quæ voces, vt ſupra diximus, principium & conſummationem ſive finitionem ſignificant) ſimul mori, niſi docere nos, vitam hanc ad eò eſſe breuem, vt cum ipſa morte coniungatur; & eius principium cum fine, ingreſſus cum exitu primusque dies cum poſtremo cohæreât: quemadmodum ipſi damnati fatentur: *g nos (inquiunt) nati, continuo deſectionis eſſe.* nam tota vita, quâuis quingentorum fuerit annorum, ſicut fuit Cain, illis videtur fuiſſe vnius momenti. O ſi vitam reſpiceres, non ſicut peccatores, cum ea fruuntur, ſed quemadmodum ijdem, eam iam tranſactam reſpiciunt in inferno! Diceres procul dubiò, eam eſſe quaſi non fuiſſet: & intolerabilem eſſe ſtultitiam, illiſ ſidere, eamque in breuib; ad eò voluptatibus expendere, quæ tormentis aeternis ſint puniendæ.

IMPONAMVS tandem occultis hiſce Dei iudicijs finem, adductis in medium quæ S. Matthæus de duabus ficulneis refert, quæ horum peccatorum ſunt figuræ. Alteri illarũ (cuius ſupra meminimus) maledixit Chriſtus D. N. *h cum mane quodam eſuriret, nec fructum vllum in ea, niſi folia tantum inueniſſet, eò quòd eſſet adhuc veris initium: dixit enim cum indignationis cuiuſdam iudicijs: nunquam ex te fructus naſcatur in ſempiternum: & ar eſa cta eſt continuo ficulnea: à radicibus.* Certum eſt (ait S. Chryſoſtomus) ficulneam illam non habuiſſe peccatum tali pœna dignum; ſed habuiſſe hominem pergam ſignificatum: qui tenetur fructus bonorum operum proferre non ſolum in autumno, hoc eſt in ætatæ maturæ; ſed etiam in primo vere, hoc eſt in iuuenture, & à quo incipit vti ratione. Et propterea Chriſtus D. N. diluculo interdum illum viſitat, optans hos in eo fructus inuenire. Quem ſi ætatæ tantum virore, & externarum cæremoniarum folijs ornatum videat, vt Chriſtiani nomen tantum retinere videatur; ſolet in eum indignari, vitaq; eum priuare, æternam imprecans maledictionem ob quam, ad radicem vique aſcendit, amittens omnes gratias, donaque ſpiritualia vſque ad ipſam Fidem, quæ illorũ eſt radix: vt nunquam amplius fructum proferat bene-

dictio-

ditionis. qui enim in lethali peccato diem suum obit; ita his omnibus in æternum priuatur, vt nulla sit spes ea recuperandi. Stupenda autem in hac ficulneam, & in aliquem horum peccatorum maledictio, aliorum est admonitio & documentum: vt studeant non esse steriles & inutiles. Nam ordinariè Deus non est aded seuerus, vt in prima statim visitatione ficulneæ suæ ita maledicat; sed sapius eam expectat ad multos annos, pulsans frequenter ac monens, vt suos proferat fructus. Quemadmodum idem Christus D. N. in parabola alterius ficulneæ, quam in Ecclesiæ suæ vinea habet plantatam, indicauit: ad quam veniens vt fructum quæreret, etiam si non inuenerit; non tamen illi maledixit, potius vineæ cultori dixit: *Ecce annis sunt ex quo venio quærens fructum in ficulnea hac, & non inuenio: succide ergo illam: vt quid etiam terram occupat? at ille respondens dicit: Domine dimitte illam & hoc anno, vsque dum fodiam circa illam, & mittam stercora; & si quidem fecerit fructum; sin autem, in futurum succides eam.* Qui sunt hi tres aut quatuor anni quibus Deus ficulneæ fructus expectat, nisi quatuor vitæ hominis partes, siue lōga illa sit, siue breuis? in quibus sapius ipsū visitat Deus vocando, suisque sanctis inspirationibus inuitando ad bonos fructus proferendos; Quod si in primo anno, hoc est quando vsus rationis iam adest eos non proferat, Deus patienter expectat, redditque secundo anno, in secunda scilicet vitæ eius parte: qui, si adhuc in sua sterilitate persistit, sustinet eum Deus longanimiter; reedit verò tertio anno, parte scilicet tertii eius ætatis: quem si adhuc sine fructu inueniat, ostendit se illi magis iratu, & fortioribus pulsibus plagisque morborum & aduersitatum monet, minaturque se vitæ filum abscissurum, quasi homini nauici & inutili. Quamuis aded magna est Aduocati ac Mediatoris nostri Iesv Christi Charitas, vt etiam pro tali peccatore apud æternum suū Patrem intercedat, vt quarto adhuc annū, vltimam scilicet ætatem morti vicinam dignetur expectare: vehementiores interim inspirationes mittens, variāq; alia media adhibēs, vt optatum tandem fructum afferat; simulque monens, quod si bono aded mediatori ingratum se exhibeat, & vocationi admonitionique ipsius obfurdescat, sit ipsemet iudicaturus, & suasurus, vt in quarto anno abscindatur, & euellatur; quandoquidem tot mediis adhibitis nullum fructum facere voluerit. O diuinæ misericordiæ altitudinem! o humanæ ingratitude vilis! quænam maior misericordia esse potest, quàm Deum aded patienter expectare hominem aded ingratum? & quæ maior ingratitude, quàm nolle hominem aded misericordi Deo seruire & obsequi? Non poteris conqueri, quod ad primum peccatum Deus mittat hominem ad infernum: siquidem per quatuor prædicta tempora illum expectat. Sed neq; expedit negligere, aut differre exequi, quod ipse præcipit: cum enim qua-

*Vnius poena
alterius e
cautela.
Luc. 13. 7.*

*Dei patientia
erga peccatores.*

*Quatuor
tempora.*

tuor hæc tempora sint quatuor vitæ tuæ partes, quæ vt longa esse potest, ita potest esse breuissima; & fortè tres eius partes iam præterierunt, quartæque finis imminet: & nisi resipiscas, maledicet DEVS iubebitque te abscindi, nulla vterius admiffa intercessione. Cogita itaque, quòd hæc ipsa hodierna die DEVS maiestatis dicet Angelo diuinæ suæ Iustitiæ executori, tremendam illam sententiam: *succide illam vt quid etiam terram occupat? emitte hominem istum ex vinea huius mundi & Ecclesiæ: vt quid locum sine vlla vtilitate occupet? Extrahere istam animam ex corpore, quo non vtitur in finem sibi præscriptum. Quid itaque dices miser, cum huiusmodi sententiam audies, si ad finem quarti anni proferat, quando totam vitam absque vllò fructu peregisti? Quis potenti adèd mandato resistet, si Christus ipse, qui tuus hæctenus fuit Aduocatus, fiat Iudex; iubeatque te abscindi? O Saluator benignissimè, præueniat nos vocatio tua, vehemens adèd ac potens; vt re ipsa desideratos fructus proferamus: vt cum nos vltimo visitaueris, benedictionem tuam potius impertias, transferens nos à militantis Ecclesiæ vinea ad ipsam triumphantem in æternum, Amen.*

CAPVT XV.

MEMORIAM VLTIMAE VOCATIONIS AD
Iudicium, quod fit in morte cuiusq; medium esse
diuinæ vocationis.

a *Matt. 21.*
13.

b *Matt. 25.*
14. 20.

c *Luc. 19.* 13.
Vocatio duplex.

d *Ecl. 7.* 40

DVPLICIS insignis Vocationis mentio fit in sacro Euangelio: Alterius, quæ fit in vita; & alterius ipsa in morte. Prima vocat a operarios ad laborandum in vinea; Secunda vocat ad reddendam laboris mercedem. Prima fit ad distribuenda Vocationis b Talenta & Minas, media videlicet ad vitam æternam procurandam: secunda fit ad bponendam rationem cum eis, vt c sciat quantum quisque negotiatus fuerit, vt reddat præmium fidelibus ac diligentibus; puniat verò b malos ac pigros. Vtriusque vocationis consideratio efficacissimum est medium ad vocationem audiendam, qua nunc temporis vocamur ad pœnitentiam. Nam quemadmodum verum est illud Ecclesiastici: d in omnibus operibus tuis memorare nouissimam tuam, & in æternum non peccabis: ita etiam est verum, deferaturum te peccata, si fueris eadem nouissima meditatus. Ibi enim ita lux cœlestis te illustrabit, vt horrere faciat & odiisse, quod in tua morte grauissimum damnum afferret.

VT igitur hanc adèd vtilem considerationem ingrediaris primum, persuadeas tibi necesse est, ad futurum tempus in quo DEVS vltima voca-

tionis